

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครูนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา ได้ดำเนินการตามขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์สถานการณ์ การวางแผนหลักสูตร การใช้หลักสูตรและการประเมิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานการณ์

ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (กิจกรรมนาฏศิลป์) ตลอดจนความต้องการของครูผู้สอนกิจกรรมนาฏศิลป์เพื่อจะได้ทราบข้อมูลในการจัดฝึกอบรมครูนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 40 คน แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา มีขั้นตอน ในการดำเนินการดังนี้

1.1 สร้างแบบสอบถามครูผู้สอนนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย

3 ส่วน คือ

ก. ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา ด้านเพศ ด้านวุฒิการศึกษา ด้านประสบการณ์ในการสอนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านเหตุผลในการสอนกิจกรรมนาฏศิลป์ ด้านการได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนกิจกรรมนาฏศิลป์ และด้านทักษะในการสอนกิจกรรมนาฏศิลป์

ข. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (กิจกรรมนาฏศิลป์) เป็นลักษณะมาตราส่วน Rating scale 5 ระดับ

ค. ความต้องการในการจัดฝึกอบรมนาฏศิลป์สำหรับครูผู้สอนนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา เป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า จากนั้นนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถามและความถูกต้องในการใช้ภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ (รายละเอียดในภาคผนวก ก)

1.2 เลือกกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 40 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

1.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ครูตอบด้วยตนเอง

1.4 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ข้อ ก. โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ข้อ ข. และ ค. โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 2. สร้างแบบสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์อำเภอประจำกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (กิจกรรมนาฏศิลป์) 1 ท่าน ในด้านสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดฝึกอบรมสำหรับครูผู้สอนนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถามและความถูกต้องในการใช้ภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ (รายละเอียดในภาคผนวก ข.)

2.1 เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์อำเภอประจำกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (กิจกรรมนาฏศิลป์) ด้วยตนเอง

2.2 วิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เสนอในรูปแบบการบรรยาย

การประเมินการวิเคราะห์สถานการณ์ ดำเนินการดังนี้

1. ประเมินการวิเคราะห์สถานการณ์ โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ครูตอบด้วยตนเอง แล้วเก็บรวบรวมแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจด้านสภาพปัญหามาแจกแจงความถี่ คำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำมาแปลความหมายโดยยึดเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 0 - 0.50	หมายถึง	ไม่มีปัญหา
ค่าเฉลี่ย 0.51 - 1.50	หมายถึง	ประสบปัญหาน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	ประสบปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	ประสบปัญหามาก
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.00	หมายถึง	ประสบปัญหามากที่สุด

3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจด้านความต้องการมาแจกแจงความถี่ คำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำมาแปลความหมาย โดยยึดเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 0 - 0.50	หมายถึง	ไม่มีความต้องการ
ค่าเฉลี่ย 0.51 - 1.50	หมายถึง	มีความต้องการน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	มีความต้องการน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	มีความต้องการมาก
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.00	หมายถึง	มีความต้องการมากที่สุด

2. การวางแผนหลักสูตรการฝึกอบรม

นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สถานการณ์มาวางแผนสร้างหลักสูตรการฝึกอบรม

1. วิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (กิจกรรมนาฏศิลป์) ระดับ ป.1 - 2 ไม่ใช่ในการวิเคราะห์เนื้อหาในครั้งนี้ เนื้อหาวิชานาฏศิลป์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 จากแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยระดับประถมศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

1. ลักษณะการร้องเบื้องต้น (นาฏยศัพท์)
2. ภาษาท่าและการแสดงง่าย ๆ
3. รำประกอบเพลง
4. รำวงมาตรฐาน
5. การแสดงพื้นเมือง

2. สร้างแผนการฝึกอบรม ได้จากเนื้อหาจากกิจกรรมทั้ง 5 กิจกรรม ประกอบด้วย 5 แผนการฝึกอบรม ดังนี้

แผนการฝึกอบรมที่ 1 เรื่อง โครงสร้าง หลักการสอน การวัดผลกิจกรรมนาฏศิลป์และนาฏยศัพท์

แผนการฝึกอบรมที่ 2 เรื่อง ภาษาท่าและการแสดงง่าย ๆ

แผนการฝึกอบรมที่ 3 เรื่อง รำประกอบเพลง

แผนการฝึกอบรมที่ 4 เรื่อง รำวงมาตรฐาน

แผนการฝึกอบรมที่ 5 เรื่อง การแสดงพื้นเมือง

3. สร้างตารางการฝึกอบรม

4. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรม โดยการกำหนดกรอบคำถามในด้านวัตถุประสงค์การฝึกอบรม เนื้อหาสาระการฝึกอบรม วิธีการหรือขั้นตอนการฝึกอบรม วัสดุอุปกรณ์และเอกสารประกอบการฝึกอบรมและผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 8 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบการบรรยายเสนอเป็นรายชื่อ

5. นำแผนการฝึกอบรมและแบบสำรวจความคิดเห็นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของข้อคำถามและความถูกต้องของการใช้ภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

3. การใช้หลักสูตร

การใช้หลักสูตรเป็นการนำแผนฝึกอบรมไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนนาฏศิลป์ จำนวน 2 ครั้ง ครั้งละ 20 คน โดยทำการประเมินทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์ และประเมินพื้นฐานความรู้ทางนาฏศิลป์ทั้งก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม แล้วนำคะแนนที่ได้จากการประเมินหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. การประเมินผลการใช้หลักสูตร

การประเมินผลการใช้หลักสูตรการฝึกอบรมดำเนินการดังนี้

1. ประเมินผลการประเมินทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์ โดยวิทยากรสอบปฏิบัติทีละคนทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม จากแบบประเมินทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. นำคะแนนที่ได้จากการประเมินทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์ทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรมมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำค่าเฉลี่ยมาทดสอบความแตกต่างโดยใช้ค่าที (t-test)
3. ประเมินผลการประเมินพื้นฐานความรู้ทางนาฏศิลป์ จากแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม
4. นำคะแนนที่ได้จากการประเมินพื้นฐานความรู้ทางนาฏศิลป์ทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรมมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำค่าเฉลี่ยมาทดสอบความแตกต่างโดยใช้ค่าที (t-test)